

ЩОДО ПИТАННЯ БЕЗПЕКИ ДІЯЛЬНОСТІ

Трупова Інна Олександрівна, доцент, к.т.н.,
Сумський державний університет

При провідній ролі технічного прогресу в забезпеченні належних умов праці значне місце займає людський фактор, тобто поведінка самих робітників, дотримання ними вимог з безпеки праці, відповідний психологічний клімат у виробничому колективі.

Аварійність і травматизм з вини «людського фактора» зумовлені, як правило, низьким рівнем професійної підготовки з питань безпеки працюючих, недостатньою установкою на дотримання безпеки, допуском до виконання небезпечних робіт осіб з підвищеним ризиком травматизму, професійно важливі психофізіологічні якості, які не відповідають вимогам професійної діяльності; перебуванням працівника у стані, що знижує надійність і безпеку діяльності (втома, виснаження, збудження тощо).

При вивченні людських чинників слід звернути увагу на фізіологічну надійність людини, зокрема на аналізатори (зоровий, слуховий, вестибулярний, смаковий, нюховий, шкірний, руховий, вісцеральний), за допомогою яких людина контактує з навколишнім середовищем, важливо також вивчити психологічну надійність (пам'ять, емоції, сенсомоторні реакції, увагу, мислення, волю, характер, темперамент, соромливість тощо). Потрібно також знати фактори, що знижують життєдіяльність (конфлікти, захворювання, втома та перевтома, алкоголізм, наркоманія, нікотинomanія, біоритми, психофізіологічні особливості підлітків, жінок і людей літнього віку), і ті, які підвищують її (аеробна підготовка, медико-біологічні методи. Професійний добір і професійна освіта).

Досвід показує, що високий рівень культури безпеки праці *однаково* вигідний працівникам, роботодавцям і урядам. Доведено, що різні заходи профілактики ефективні як у плані запобігання нещасним випадкам на робочому місці, так і для виробництва й бізнесу. Діючі на сьогодні в окремих країнах високі вимоги до охорони праці - прямий результат довгострокової політики, що спирається на трибічний соціальний діалог, колективні переговори між роботодавцями та профспілками, а також на розвинене законодавство у сфері охорони й гігієни праці, підкріплене діяльністю потужної трудової інспекції.

Навчальні *дисципліни* «Безпека життєдіяльності» та «Охорона праці» для студентів вищих навчальних закладів засвоєння теоретичного матеріалу та набуття практичних навичок в процесі навчання. Вивчення цих дисциплін повинно сформувати профілактичний напрям мислення та професійної діяльності майбутнього спеціаліста. Практичні заняття передбачають освоєння студентами здорового способу життя, профілактики побутового і виробничого травматизму та падання першої долікарської допомоги.